

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Det har naturligvis været et hovedspørgsmål ved udformningen af lovforslaget, om man fortsat burde gå ind for bevillingssystemet som grundlaget for biografdriften her i landet. Når man er kommet til det resultat, at bevillingssystemet bør oprettholdes, er det ikke ud fra en principiel stillingtagen til spørgsmålet fri kontra bunden næring, men på basis af en bedømmelse af, hvad der i den givne situation må skønnes mest hensigtsmæssigt. Jeg har bl. a. ikke anset det for ønskeligt, at man på forhånd berøver sig mulighederne for at forhindre, at biografdriften koncentrerer på en enkelt eller nogle få kapitalstærke — måske udenlandske — koncerner, der derigennem kunne tænkes at få for stor indflydelse på, hvilke film der skal vises i danske biografer.

Bestemmelserne om bevillingssystemet, om tildelelsen af bevillinger og om bevillingsvilkårene indeholdes i forslaget kapitel 1. Visse af disse regler er nye i forhold til loven af 1938.

I forslaget § 2 gentages den gældende bestemmelse om bevillingens 5-årige varighed. Der er af bevillingshaverne fremsat ønske om, at bevillingerne gøres livsvarige og overdragelige, men jeg har ikke ment at kunne imødekomme bevillingshaverne på dette punkt, idet jeg tror, at væsentlige fordele ved bevillingssystemet herved ville gå tabt. Bevillingerne bør være tidsbegrænsede, således at bevillingsmyndigheden og de indstillende organer med mellemrum får lejlighed til at foretage en prøvelse af den enkelte biografers forhold.

Bestemmelsen i § 3 om, hvem der kan opnå bevilling, er ændret på et punkt i forhold til den gældende lov, idet der foreslås skabt hjemmel for at meddele bevilling til statens filmcentral, dog kun til forevisning af film af oplysende karakter eller af særlig kulturel, kunstnerisk eller filmshistorisk betydning. Med denne begrænsning skulle der herved ikke blive påført de andre biografer nogen følelig konkurrence.

I § 4 om betingelserne for opnåelse af bevilling stilles der — i modsætning til gældende lov — ikke krav om dansk indfødsret. Det må anses for rimeligt, at en udlænding, der gennem længere tids ophold her i landet har indlevet sig i dansk kultur og tankegang, kan opnå en bevilling, når

han i øvrigt opfylder betingelserne herfor. Forslaget er i øvrigt på dette punkt i overensstemmelse med reglerne om teaterbevillinger i det tidligere fremsatte forslag til lov om teatre.

Forslagets § 5 tilsigter som den gældende lov at sikre bevillingshavernes uafhængighed i forhold til filmsproducenter og filmsudlejere. Jeg har dog fundet det ubetænkeligt at udelade den gældende bestemmelse om, at personer, der driver virksomhed inden for filmsproduktion eller -udlejning og ønsker at fortsætte denne virksomhed, ikke kan opnå bevilling. Denne bestemmelse afskærer en kreds af personer, som ofte vil være særdeles kvalificerede, fra at opnå bevilling, og jeg mener, at bevillingshavernes uafhængighed i tilstrækkelig grad sikres ved bibeholdelse af bestemmelsen om, at der ikke i biografen eller biografbygningen må være kapital, som hidrører fra filmsproduktion eller -udlejning, såfremt denne bestemmelse som foreslået i stk. 2 udbygges med en regel om, at bevillingshavere ikke uden bevillingsmyndighedens godkendelse må modtage økonomisk støtte, herunder usædvanlig kreditgivning eller kaution, fra producenter eller udlejere.

Forslagets kapitel 2 indeholder bestemmelser om enkepensioner og understøttelser. Udvalget af 1947 foreslog, at enker efter bevillingshavere på visse nærmere angivne vilkår skulle have en egentlig ret til at indtræde i bevillingen, og dette forslag er senere gentaget af bevillingshaverne. Jeg har ikke ment at kunne følge disse forslag. Bevillingshavernes enker har naturligvis adgang til at søge den ledige bevilling i konkurrence med andre ansøgere, men en egentlig ret for enkerne til at indtræde i deres afdøde mands bevilling ville efter mit skøn stride mod bevillingssystemets forudsætninger.

Der sikres efter forslaget som hidtil enkerne pension af filmsfondens midler, og der foreslås indført en mindre forbedring i pensionsbetingelserne, idet det foreslås, at indtil 5 år af den tid, en afdød bevillingshaver tidligere måtte have virket som godkendt leder af en biograf, skal medregnes ved opgørelsen af hans anciennitet som bevillingshaver.

En nydannelse er den i § 14 foreslåede bestemmelse om, at der med finansudvalgets samtykke kan tillægges en bevillingshaver, som har haft bevilling i mindst 10 år, en